

Javorniški Mesečnik

Interno glasilo Astronomskega Društva Javornik
<http://www.javornik-drustvo.si>

Številka 61, Letnik VI, Februar 2005
ISSN 1581-1379

Pridite v društveno sobo!

Društvena soba ADJ se nahaja na Kolodvorski 6 v Ljubljani. Odprta je vsak torek, razen tretjega torka v mesecu, od 18^h do 19^h. Tam se srečamo, si izmenjamo izkušnje in se dogovorimo za skupna opazovanja.

prostoru), se je Jupiter v približno 100.000 letih približal Soncu za okoli 0,2 astronomske enote.

Urška, urska_pajer@yahoo.com

Sporadične astronovičke

★ Novembra leta 1572 je Tycho Brache v ozvezdju Kasiopeje opazil svetlo novo zvezdo, ki je zamajala aristotelsko prepričanje, da je vesolje nespremenljivo, in morda celo prispevala k otvoritvenemu prizoru Shakespeareovega Hamleta. Danes vemo, da je "nova zvezda" ena izmed dveh supernov tipa Ia, zaznanih v naši galaksiji. Takšna supernova se pojavi, ko bela pritlikavka v dvojnem ozvezdju krade snov svoje tovarišice, verjetno Soncu podobne zvezde ali rdeče orjakinje. Nedavno odkritje verjetne donatorske zvezde te supernove je spodkopalo vzporedno hipotezo, po kateri bi supernova nastala zaradi trka dveh belih pritlikavk. Španski astronomi so namreč s pomočjo Hubblovega teleskopa našli zvezdo, ki jo je eksplozija odrinila in se zato giblje trikrat hitreje od okoliških zvezd. Zvezda se imenuje Tycho G in je podobna našemu Soncu.

★ S pomočjo proučevanja gibanja asteroidov so znanstveniki ugotovili, da so se v času od nastanka Osončja planeti nekoliko preselili. Cassini, ki je decembra 2000 poletel mimo Jupitra, ki ga je pospešil na poti proti Saturnu, je tudi sam vplival na planet tako, da se je Jupiter pomaknil proti Soncu. V prvih dneh Osončja so se zunanji planeti pogosto tako srečevali z milijardami majhnih planetezimalov. Ker je Jupiter več teles pospešil ven iz Osončja kot noter (nekateri so končali v Oortovem oblaku, drugi pa v medzvezdnem

Opazujmo meteorje!

Meteorska opazovanja so edina astronomska opazovanja za katera ne potrebuješ nobene drage opreme — meteorje lahko namreč opazuješ že s prostimi očmi! Zato te vabim, da se nam pridružiš na enem izmed naslednjih opazovanj.

Če se nam želiš pridružiti, se mi čimprej oglasi!

Urška, urska_pajer@yahoo.com

Planeti v februarju 2005

(Efemeride si lahko ogledate tudi v reviji Življenje in tehnika.)

datum	Sonce		Luna	
	vzhod	zahod	vzhod	zahod
1. 2.	7:24	17:07	—	10:18
5. 2.	7:19	17:13	4:43	12:37
10. 2.	7:12	17:21	8:21	19:24
15. 2.	7:05	17:28	10:00	0:25
20. 2.	6:57	17:36	13:31	5:28
25. 2.	6:48	17:43	19:07	7:34

★ **Merkur** je viden šele konec meseca zvečer, ko v ozvezdju Vodnarja zaide dobro uro za Soncem.

★ **Venera** februarja ni vidna.

★ **Mars** je viden zjutraj. Sprva v ozvezdju strelca vzhaja malo pred peto uro, nato pa vedno bolj zgodaj. Konec meseca vzide kmalu po četrti uri zjutraj.

★ **Jupiter** je viden vso noč. V začetku meseca vzhaja nekaj pred enajsto uro, nato pa vedno

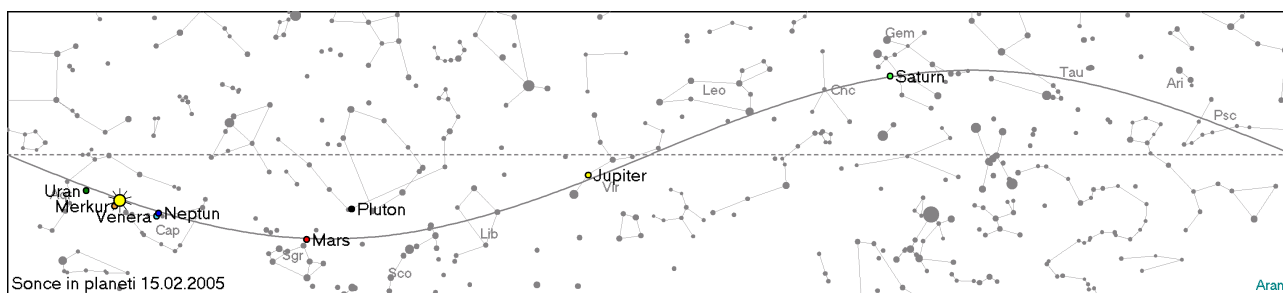
V A B I L O

Vabimo vas na mesečni sestanek, ki bo v torek 15.02.2005 ob 18^h v predavalnici F2 Fakultete za matematiko in fiziko, Jadranska 19, v Ljubljani.

Tema predavanja še ni znana. Predavatelja, naslov in vsebino bomo objavili na domači strani društva (<http://www.javornik-drustvo.si/>).

Vabljeni!

Bernard, bernard.zenko@ijs.si

bolj zgodaj; konec meseca vzide že pred deveto. Nahaja se v ozvezdju Device.

- ★ **Saturn** je v ozvezdju Dvojčkov viden vse do jutra; v začetku februarja zahaja le uro pred Sončevim vzhodom, konec meseca pa zaide že pred peto.
- ★ **Uran** je viden le v začetku meseca zvečer, ko zahaja okoli sedmih. Giblje se v ozvezdju Vodnarja.

Urška, urska_pajer@yahoo.com

Meteorji v februarju

Virginidi – VIR

Virginidi so aktivni od 25.1. do 15.4., sestavlja pa jih več radiantov ob ekliptiki, ki prehajajo eden v drugega. Radiant se pomika iz Leva v januarju v Devico v marcu. 30.1. se nahaja na $\alpha = 157^\circ$, $+16^\circ$, 20.2. na $\alpha = 172^\circ$, $+6^\circ$, 10.3. na $\alpha = 186^\circ$, 0° in 10.4. na $\alpha = 203^\circ$ in -7° . Maksimume z ZHR okoli 5 lahko doživimo med 28.1. in 10.3., ter 25.3. ko je polna Luna. Njihovi predstavniki lahko letijo kar iz velikih območij okoli radianta. Ob povprečno aktivni noči lahko opazimo do dva zelo počasna Virginida na uro.

Mihaela, mtriglav@yahoo.com

Opazujmo spremenljivke!

Vabim vse, ki vas zanima opazovanje spremenljivk, da se nam pridružite. Opazovanje spremenljivk ne zahteva veliko opreme, dovolj je že navaden binokular (npr. 7×50). V društvu pa je seveda na voljo precej boljša oprema, s katero lahko naredite res dobre in uspešne meritve.

Če bi se nam rad pridružil, se mi čimprej oglasi!

Marko, marko_pust@yahoo.com

Javorniški Mesečnik izdaja Astronomsko društvo Javornik, Ljubljana / ISSN 1581-1379 / urednik Aram Karalič / izhaja v prvi polovici meseca / prejema ga brezplačno vsi člani Astronomskega društva Javornik / prispevke pošljite na naslov aram_karalic@yahoo.com / **ROK ZA ODDAJO PRISPEVKOV JE 7. DAN V MESECU** / prispevkov ne lektoriramo / stavljeno v \LaTeX